

d

No.583174.

VERSLAG VAN DE BIJEENKOMST VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN EEN AANTAL
POLITIEVERBINDINGEN, GEHOUDEN OP 20 DECEMBER 1960 te 's-GRAVENHAGE.

Van de politieverbindingen zijn aanwezig:

Van de GEMEENTEPOLITIE de heren:

- BREDA
- DELFT
- DEVENTER
- DORDRECHT
- EMMEN
- HEERLEN
- HILVERSUM
- SCHIEDAM
- VELSEN
- VLAARDINGEN
- ZAANDAM

Van de RIJKSPOLITIE de heer:

- WINSCHOTEN
,AMSTERDAM).

Van het Wapen der KONINKLIJKE MARECHAUSSEE de heren:

- 's-GRAVENHAGE
- 's-GRAVENHAGE

Van de B.V.D.de heren:

Mr.J.S.SINNINGHE DAMSTÉ (voorzitter), J.G.CRABBENDAM,
, Drs.A.KUIPERS, B.VREEDE, C.C.VAN DEN HEUVEL,

Mr.J.S.SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr.SINNINGHE DAMSTÉ opent te 14.00 uur de vergadering en heet in het bijzonder welkom de heren en . Hijdeelt mede, dat de heer deze bijeenkomst wel niet meer zal bezoeken in verband met diens eervolle benoeming tot Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie te ROTTERDAM, en memoreert de positieve houding van de heer in deze vergaderingen.

Tot het onderwerp van deze middag overgaande zegt Mr.SINNINGHE DAMSTÉ, dat een aantal vergaderingen werden gewijd aan besprekingen over de beveiliging van persoonlijke en documentaire gegevens. Tot nog toe werd met betrekking tot de exploitatie van deze gegevens alleen nagegaan hoe de B.V.D. zulks doet. Thans is van deze reeks besprekingen de slotfase ingegaan en rest de vraag "Wat doet de politie met haar gegevens, die eventueel ook van de BVD afkomstig kunnen zijn?" Het is gewenst op dit stuk

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

eenstemmigheid wordt verkregen en dat een bepaalde policy wordt betracht en wel omdat ook dit moet worden gezien zowel onder de hoek van onze bronbeveiliging als met het oog op een juist evenwicht tussen de belangen van de veiligheid van de Staat en de rechtszekerheid van het individu. Het is dan ook goed hierover de stem van de politie te horen.

Dr. heeft zich bereid verklaard in deze vergadering zijn zienswijze te willen geven. Een aantal inleidende opmerkingen (punten) ten deze van zijn kant werden door de zorgen van de dienst ter oriëntering aan de aanwezigen toegezonden.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt niet te verhelten, dat het hier een delicaat en netelig onderwerp betreft. Het zal niet eenvoudig zijn een weg te vinden en regelen te stellen.

Dr.

Dr. het woord verkregen hebbende, zegt in zijn inleiding woordelijk het volgende: "In het kader van de bespreking van het onderwerp "Beveiliging en eventuele vernietiging van de I.D. "documentatie" werden de politieverbindingen vragen "ter beantwoording voorgelegd. Eén daarvan (no. 18 "van de lijst) werd in de gehouden besprekingen "niet behandeld. Deze vraag luidt: "Zijn er beveiligingsvoorschriften ten aanzien "van het gebruik van inlichtingen (verstrekken aan "politie-instanties en buitenstaanders)? Zo ja, "hoe luiden deze?" Het is duidelijk, dat als wij "ons afvragen of er beveiligingsvoorschriften zijn "bij het gebruik der I.D.-gegevens een prealabele "vraag is hoe dit gebruik zelve geregeld is. In de "wijze waarop en bovenal in de mate waarin die ge- "gevens naar buiten worden "gebruikt" schuilt n.l. "een bijzonder belangrijke rem op het beveiligings- "risico, dat gelopen wordt. "Het is geen wonder, dat de beantwoording van de ge- "citeerde vragen werd aangehouden tot een latere "bijeenkomst: immers met betrekking tot het "ge- "bruik" der gegevens zijn tot dusverre zo weinig "richtlijnen ter beschikking van de verbindingen "gesteld, dat hierbij slechts het algemeen poli- "tiel inzicht en gezond verstand tot op zekere "hoogte uniformerend hebben kunnen werken. Juist "met het oog op het vraagstuk der beveiliging der "I.D.-gegevens is derhalve bespreking van het ge- "bruik ervan van kardinaal belang. Over dit gebrui "zullen wij dus spreken; ik vrees, dat wij dit ge- "bruik hedenmiddag bij lange na niet volledig kun- "nen behandelen, laat staan alle in dit verband "rijzende vragen oplossen. "Bovendien zullen wij dus niet toekomen aan het "antwoord op de gestelde vraag voor zover die doel "op de concrete beveiligingsvoorschriften; voor- "schriften dus, zoals de heer propageert en "welke in acht genomen moeten worden zodra eenmaal "vaststaat, dat de gegevens in een bepaalde richting "gebruikt gaan worden.

Dr.

"Maar niet alleen in verband met de problemen der
"beveiliging van de gegevens is bespreking van het
"gebruik ervan van belang. Van minstens even veel
"belang, zo niet van meer belang, is de bespreking
"van dit gebruik met het oog op de rechtszeker-
"heid der burgerij. Het overbrengen van I.D.-ge-
"gegevens kan voor de betrokken burger immers bij-
"zonder onaangename consequenties meebrengen. Ik
"geloof, dat het in dit verband nuttig is te on-
"derstrepen wat de dienst van de heer VAN DEN
"HEUVEL zijn leerlingen inprent; op pagina II van
"het stencil 117 van de cursus documentatie staat
"n.l.: "Ieder die inlichtingen- en veiligheids-
"werk verricht zal erop bedacht moeten zijn, dat
"zijn werkzaamheden een noodzakelijk kwaad zijn".
"Zo als het in die cursusstof wordt gesteld voel
"ik het aan.
"Als democraat vind ik het afschuwelijk gegevens
"te verzamelen en te gebruiken met betrekking tot
"de politieke overtuiging der burgers. 't Liefst
"zou ik mij hier niet mee bezighouden. Ik gun ieder
"zijn eigen politieke overtuiging. Maar....het
"zou levensgevaarlijk zijn - juist voor onze de-
"mocratie - als wij ons ervan weerhielden het wa-
"pen tegen diegenen, die als zij de kans krijgen
"ons in de rug zullen steken, te hanteren. Dit
"wapen, het inlichtingen-systeem, zal juist met
"het oog op dit gevaar gehanteerd moeten worden.
"Uit het vorenstaande vloeit echter tevens voort,
"dat wij noch bij het verzamelen der politieke ge-
"gegevens, noch bij het gebruik ervan verder moeten
"en mogen gaan dan nodig, gelet op het doel, dat
"wij beogen.
"Bij het verzamelen der gegevens zullen wij niet zo
"ver gaan, dat wij, gemakshalve b.v., alle politie-
"ke richtingen registreren, los van de vraag of
"die richtingen en haar aanhangers een potentiëel
"gevaar betekenen. Bij het gebruik der gegevens
"zullen wij evenzeer grote terughoudendheid moe-
"ten betrachten. Wij zullen slechts dan "werken"
"met de I.D.-gegevens als de eventuele schade wel-
"ke erdoor in de privésfeer wordt toegebracht, ge-
"éist wordt door wezenlijke veiligheidsbelangen.
"Door mij is het probleem van het gebruik der I.D.-
"gegevens bekeken vanuit de zojuist bedoelde in-
"stelling, een instelling, welke naar ik hoop ook
"de Uwe is."

(Terwille van een overzichtelijk geheel volgt di-
rect achter de hier volgende puntsgewijze bespre-
king van Dr. onderscheidenlijk het daarop
betrekking hebbende deel van de later onder lei-
ding van Mr.SINNINGHE DAMSTÉ gevolgde discussie).

Dr.

Punt 1.

Volgens Dr. liggen de meeste moei-
lijkheden bij dat gebruik, dat bestaat uit het

Dr.

verstrekken van gegevens aan derden. De verstrekking aan andere inlichtingen- of veiligheidsdiensten levert geen formele moeilijkheden op (art.28 (thans art.31) K.B.8-8-49). Er rest dan de verschaffing van gegevens aan a) andere overheidsinstanties en b) particulieren.

De in de slotzin bedoelde verdere beperking (n.l. het zodanig gebruik, waar dit strekt tot beveiligingsmaatregelen in overheids- of particuliere instellingen) is hem ten opzichte van de overheidsinstanties uit praktische overwegingen ingegeven. De problematiek, welke zich voordoet bij de vraag of bepaalde overheidsinstanties of -functionarissen (buiten het kader van beveiligingsmaatregelen in die instellingen) recht hebben op bepaalde I.D.-documentatie is van andere orde en kan later besproken worden.

Ten opzichte van de particuliere instellingen heeft de beperking weinig praktische waarde. Slechts in het kader van beveiligingsmaatregelen ziet Dr. de mogelijkheid voor particulieren om de beschikking over I.D.-gegevens te krijgen. Hij ziet geen rechtsgrond voor het verstrekken van I.D.-gegevens aan particulieren in het kader van andere taken. Politieambtenaren zullen aan de hun opgedragen taak tot het inwinnen van gegevens niet de bevoegdheid kunnen ontlenen particulieren in kennis te stellen van geheime gegevens.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ wil in de komende discussie bij voorbaat uitsluiten punt a: het verstrekken van inlichtingen aan overheidsinstanties, teneinde dit voor een volgende vergadering te bewaren.

Dr.

Dr. heeft hiertegen bezwaar. Alleen in het kader van de beveiliging bestaat er voor het verstrekken van inlichtingen een rechtsgrond. Het verstrekken van inlichtingen aan burgemeesters en procureurs-generaal is, gezien de circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken, Kabinet S.G.no.27, d.d.15-9-1949, behorende bij het K.B. van 8 aug.1949 geen probleem. Er zijn evenwel gevallen, waarin een gemeente als particulier optreedt. B.v. in de gevallen als exploitante van b.v. een zwembad, schouwburg e.d. Screening van personeel van zulke overheidsbedrijven geschiedt niet uit een oogpunt van beveiliging.

Punt 2.

Volgens Dr. is er voor het verschaffen van I.D.-gegevens door de politie een rechtsbasis nodig, omdat de politieambtenaar anders zijn geheimhoudingsplicht schendt. Slechts wordt die plicht doorbroken ingevolge de resp. politieambtenarenreglementen tegenover hem aan wie de ambtenaar volgens de wet of ambtshalve tot mededeling verplicht is.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ vraagt zich af, wat onder "ambtshalve" dient te worden verstaan. Eveneens, of bij het verschaffen van inlichtingen aan particulieren preventief werk wordt verricht in het belang van de handhaving van de rechtsorde. Zou de rechtsgrond niet zijn gelegen in de Politiewet (art. 28)?

Dr.   meent dat de Politiewet hiervoor een te vage aanduiding geeft. Er is bovendien geen bevoegdheidsaanwijzing.

De heer   vraagt aandacht niet voor de bedrijfs- maar voor de persoonlijke beveiliging. Hij geeft het voorbeeld van het feit dat een ID weet, dat het leven van een Pool wordt bedreigd. Moet tegen de betrokkene nu al of niet iets gezegd worden?

Dr.   meent dat dit geval - er wordt n.l. een mensenleven bedreigd - buiten het onderwerp valt. Hierop stelt de heer   , dat hij als "tentakel" van de BVD niets mag zeggen.

Dr.   bedoelt bepaald niet met het woord "tentakel", dat de verbinding BVD-ID zo stringent moet worden opgevat. Sinds jaar en dag heeft de politie een eigen taak inzake het verstrekken van gegevens. Men denke aan de Wet Vereniging en Vergadering. Voorts heeft een burgemeester er belang bij te worden ingelicht over allerhande zaken, waarbij o.a. economische overwegingen in het geding komen. Het verstrekken van zulke inlichtingen geschiedt niet als verlengstuk van de BVD.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt, dat het niet nodig is, dat de burgemeester alle inlichtingen nodig heeft. Indien echter b.v. niet minder dan een kwart van de bevolking bij één bedrijf in zijn gemeente werkzaam is, zal een burgemeester het nodige daarvan willen weten. Het verstrekken van inlichtingen aan dat bedrijf is evenwel een andere zaak.

In het verloop van de discussie constateren de heren   ,   ,   en   dat de bevoegdheid inzake het verstrekken van politieke inlichtingen aan particulieren niet duidelijk voortvloeit uit de taakomschrijving in art. 28 Politiewet, noch uit het K.B. van 8-8-49. De heer   ziet evenwel een tweeledige functie van de ID: enerzijds eigen bevoegdheid (Politiewet?) en anderzijds als tentakel van de BVD. Een duidelijke taakomschrijving wordt gewenst, hetzij in de Politiewet of in het KB.

Dr.

Punt 3.

Dr. zegt o.a. dat effectieve beveiliging van vitale en kwetsbare bedrijven slechts mogelijk zal zijn, indien beide partijen over en weer gegevens verstrekken. Kennelijk is de Minister van dit standpunt uitgegaan bij het instellen van het instituut van onbezoldigde BVD-ambtenaren werkzaam bij dergelijke bedrijven (circulaire BVD no. 94766 d.d. 19-10-1950).

(Over dit punt wordt niet gediscussieerd).

Punt 4.

Naar de mening van Dr. maken de voorschriften van artikel I van het KB de daar genoemde werkzaamheden (dus o.m. het bevorderen van de beveiliging in instellingen) tot een aangelegenheid van Rijkszorg, waarmede de lagere overheid zich niet dan via de opdracht van art. 3 (voorheen art. 4) bezighoudt. Anderzijds kan de politie er dus - juist door die opdracht - de bevoegdheid tot het verschaffen van inlichtingen aan derden aan ontnemen, wanneer de BVD meent, dat die derden aan beveiliging moeten doen.

De heer lijkt deze uitspraak wat te ver gevoerd.

B. VREEDE.

De heer VREEDE zegt, dat de BVD niet beslist ten aanzien van de noodzaak tot beveiliging, maar dat dit een zaak is van de ministers die verantwoordelijk zijn voor de beveiliging van staatsgeheimen bij industrieën of voor de functionering van de betrokken instelling of het bedrijf in bijzondere omstandigheden (beveiliging tegen sabotage). De ministers moeten zich op het vitaal zijn van objecten beraden en de daaruit volgende opsomming vormt het arbeidsterrein van de beveiliging zoals de BVD deze bevordert. Als men buiten dit terrein gaat, weet men niet waaraan zich te houden, daar men dan geen waardemeter heeft.

Dr.

Punt 5.

Dr. vleit zich niet met de hoop, dat de vergadering van deze middag een geschreven regeling, als bedoeld in dit punt uit de mouw zal schudden.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ licht toe, dat de in 1956 door de BVD gehouden enquête naar de bij de politie bestaande gebruiken inzake het verstrekken van politieke inlichtingen het gevolg is geweest van de bekende strafzaak tegen een Haagse ID-rechercheur. Hier werden gegevens (tegen betaling weliswaar) aan een particulier bedrijf verstrekt, om uit dit bedrijf gegevens te krijgen.

DISCUSSIE.

In de discussie wordt van diverse zijden opgemerkt, dat de betrokken rechercheur werd vrijgesproken, omdat de P.G. van het standpunt uitging, dat het verstrekken van inlichtingen tot de taak van de politie behoort.

Voor het bewerkstelligen van een geschreven regeling als hier bedoeld, doet deze vrijspraak niets terzake, aldus de heer .

DISCUSSIE.

Niettemin, zo stelt een aantal aanwezigen, is het nodig het gehele verloop dier strafzaak voor het verkrijgen van een juist inzicht in de mate der verstrekking dier inlichtingen en de wijze waarop dit geschiedt, aan de hand van de stukken nog eens na te gaan.

Dr.

Punt 6.

Deze opsomming maakt geen aanspraak op volledigheid, aldus Dr. . Het gaat er hem om te stellen, dat de politie - hoe dan ook - inlichtingen verstrekt aan bedrijven en overheidsinstanties, welke niet tot de categorie vitale bedrijven etc. behoren, welke door de BVD worden beveiligd.

B.VREEDE.

De heer VREEDE - constaterende de door Dr. opgesomde en door Mr.SINNINGHE DAMSTÉ genoemde "spreiding van mogelijkheden inzake verstrekking van inlichtingen" - wijst er op dat de BVD niet in staat is vast te stellen, welke bedrijven beveiligd moeten worden. Dit vergt n.l. een inzicht op vele terreinen die niet door de BVD kunnen worden bestreken. In het verleden werd dit door de dienst wel gedaan, doch het is ondoenlijk gebleken. Thans is in principe besloten dat de beslissing, of een instelling of bedrijf kwetsbaar of vitaal is - of te gelegener tijd zal zijn - zal worden genomen door de Ministerraad (c.g.Algemene Verdedigingsraad). Het wordt dus nu derhalve de zorg van de betrokken minister uit te maken, welke bedrijven etc. beveiligd moeten worden.

Alsdan zal het daarvoor in aanmerking komende departement met de betrokken bedrijven spreken over het vraagstuk van de vitaliteit en de daaruit volgende maatregelen o.a. op het gebied van de beveiliging, waarna de BVD over die beveiliging met het bedrijf gaat spreken. De noodzaak van beveiliging van een bedrijf tegen sabotage is dus een aangelegenheid waarin de BVD in eerste aanleg niet is betrokken.

De heer . vestigt in een aanvullend betoog er de aandacht op, dat de ministers bij de samenstelling van een lijst van te beveiligen objecten zeker coördinerend te werk zullen gaan. Zij zullen wellicht in overleg treden met de Commissarissen der Koningin, die op hun beurt de belangen zullen behartigen van die gemeenten, waarin

naar plaatselijk oordeel kwetsbare of vitale bedrijven van lokaal belang gelegen zijn. Derhalve ziet de heer   geen verschil tussen de punten la en lb. Het beveiligings- en bewakingspotentieel zal in bijzondere omstandigheden ontoereikend zijn, om daarmee andere dan de door de competente autoriteiten vastgestelde vitale objecten te kunnen beveiligen en te bewaken.

Dr.

Dr.   wil toch niet uitsluiten, dat er belangstelling zou kunnen bestaan voor andere bedrijven, aldus onder lb gebracht. Hij heeft gedacht aan bedrijven van plaatselijk niveau, die door de politie gedelegeerd worden bekeken.

In zijn repliek zegt de heer   , dat in bepaalde gevallen het onderscheid tussen la en lb uiteraard gemaakt zou kunnen worden, omdat het centraal gezag niet altijd bij machte zal zijn vooraf bepaalde situaties te beoordelen, die onder bijzondere omstandigheden kunnen ontstaan en op grond waarvan de provinciale en gemeentelijke overheden op goede gronden tot een noodzaak van beveiliging en bewaking van bepaalde bedrijven zouden moeten besluiten.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ ziet punt lb liever vervallen en wil daarvoor in de plaats stellen als aanvulling op punt la: "en andere bedrijven en instellingen, die door de nood der omstandigheden als vitaal of kwetsbaar moeten worden gezien."

B. VREEDE.

De heer VREEDE wijst er op, dat tot nog toe gesproken is over één beveiligingsmaatregel, n.l. betreffende "personen". Hij vraagt aandacht voor een aantal andere, die geen bevoegdheidsmaatregel vereisen.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, het betoog van de heer VREEDE aanvullende, wijst op het nemen van die maatregelen, waarbij o.a. de ambtseed niet geschonden wordt. Waarop Dr.   repliceert, dat dergelijke maatregelen aan particuliere bedrijven "niet te verkopen zijn" wil n.l. de politie in ruil daarvoor inlichtingen uit die bedrijven verkrijgen.

Dr.

De heer   wijst er op, dat hij het samenstellen van de lijst "te beveiligen bedrijven etc.", moet worden gedacht aan bedrijven, die weliswaar thans niet, maar in oorlogstijd wel vitaal of kwetsbaar kunnen zijn. Daarom is het nodig reeds nu uit dat bedrijf inlichtingen in te winnen (screening van werknemers om te kunnen saneren).

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Het inwinnen van inlichtingen, aldus de Commissie GIEBEN, zo zegt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, is de lokale taak van de politie op grond van de handhaving van de rust en de orde in de gemeente.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Voor de BVD geschiedt dit terzake o.a. door de door de centrale overheid ingestelde beveiligingsvoorschriften.

DISCUSSIE.

In de praktijk blijkt screening door de politie van personeelsleden, zonder dat verstrekking van de daaruit naar voren gekomen anteceden-ten aan de bedrijfsdirecties daar tegenover staat, onhoudbaar. Het kan wel eens te laat zijn als bedrijven, welke pas in oorlogstijd vitaal of kwetsbaar zijn, niet in tijd van rust gesaneerd worden.

B. VREEDE.

Het voorstel van de heer VREEDE, om met de bedrijfsdirecties over dit probleem te spreken, zonder met gegevens over het personeel aan te komen, wijst de heer af. De heer VREEDE merkt nog op, dat het verstrekken van inlichtingen overigens geen zin heeft als de directie onwillig is bepaalde veiligheidsmaatregelen te treffen (b.v. "schoonhouden" van het bedrijf).

B. VREEDE.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt nogmaals ter discussie de categorie lb. de heer wijst er op, dat de beveiligingstaak ten behoeve van de centrale overheid (categorie la) een aparte categorie is.

Dr.

Dr. wil alleen de voorgestelde correctie aanvaarden, als de categorie lb onder la gebracht kan worden. De feitelijke situatie voor de plaatselijke politie is punt lb en hij stelt de vraag of de verstrekking van gegevens over (adspirant) personeelsleden aan die "andere vitale bedrijven" (punt lb) dan zó gezien moet worden, dat de politie dit dan namens de BVD doet.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt, dat de BVD dan toestemming moet hebben van de minister om zulk een bedrijf te doen screenen, waarna de heer VREEDE opmerkte, dat dan zo'n bedrijf weer onder categorie la valt.

B. VREEDE.

DISCUSSIE.

Uit de daarop volgende discussie wordt door de aanwezigen geconcludeerd - teneinde, aldus Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, gedéchargeerd te kunnen worden - dat een zgn. "tweede lijst" zou moeten worden opgemaakt. Eerst zou een "inventarisatie" gemaakt moeten worden van de bedrijven waarvan de (adspirant) personeelsleden door de plaatselijke politie worden gescreeend, welke lijst aan de BVD zal worden toegezonden. Aan de hand van het totale landelijke overzicht kan in een gesprek tussen korpschef en BVD tot "sanering" worden overgegaan. In de samenstelling van zulk een lijst spreekt dan eventueel het gemeentelijk bestuur een woordje mee, hetgeen in dezelfde geest is als de werkwijze bij de Burgerlijke Verdediging (o.a. in Limburg).

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Punt 1c aan de orde gesteld door Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, levert geen discussie op; in zoverre, dat de heer door het aangeven van een praktijkgeval, de noodzakelijkheid van "screening" van zulk een bedrijf vallende onder categorie 1c (in dit geval een drukkerij) aantoot. De heer wijst de aanwezigen op het verschil in beveiliging van deze "toevoerbedrijven", n.l. een groep die contractueel tot het nemen van beveiligingsmaatregelen verplicht zijn en een groep, die in het algemeen in het kader van de civiele of militaire verdediging van belang kunnen zijn of worden. Dr. acht zulk een bedrijf (op scheepvaartgebied), behorende tot de laatstgenoemde groep in zijn gemeente, aanwezig. Hij ziet dit bedrijf evenwel nu niet als vitaal of kwetsbaar, doch het wordt het mogelijk later. Op heden is er geen rechtsgrond voor het verstrekken van inlichtingen aan dat bedrijf, immers het bedrijf komt niet op "de lijst" voor.

Dr.

Bij punt 1d geeft Dr. het voorbeeld van een bedrijf in enigerlei gemeente, dat niet vitaal is, doch wel een groot aantal arbeiders in dienst heeft. Van elders komt een groep communisten in dat bedrijf werken en het is gewenst de ontwikkeling gade te slaan. Er is nog geen arbeidsonrust. Dr. ziet geen rechtsgrond om b.v. met de personeelschefs van zulk een bedrijf gegevens uit te wisselen.

De heer vestigt er de aandacht op, dat mits men behoorlijk zijn informaties kan trekken uit de "partij", het in het geheel niet nodig is de bedrijfsleiding in de arm te nemen om ingelicht te zijn over de personeelsleden.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ voert met instemming van de vergadering punt 1d af, aangezien overeenkomstig de door de heer gegeven zienswijze het verstrekken van inlichtingen aan bedrijfsdirecties om de redenen door Dr. aangevoerd overbodig wordt geacht. Op de vraag van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, of in andere gevallen eventueel gegevens aan bedrijven worden verstrekt, wordt door de aanwezigen niet geantwoord.

In categorie II (het verstrekken van gegevens aan overheidsinstanties) wordt door Mr. SINNINGHE DAMSTÉ buitengesloten de verstrekking rechtstreeks aan Burgemeesters, Commissarissen der Koningin en Procureurs-Generaal; als behorende dit tot een andere orde. Hij wil verder uitgesloten zien de verstrekking van gegevens aan gezagsorganen, die niet deelnemen aan het openbaar verkeer, als b.v. een ziekenhuis, een zwembad etc., doch wel een secretarie, electriciteits-, gas- en waterbedrijven. Ook Dr. zou dat willen, n.l. het overheidsapparaat schoonhouden, doch niet de overheids"bedrijven", waarbij de overheid in feite als particulier optreedt.

Dr.

DISCUSSIE.

Een aantal aanwezigen stelt vast, dat waar het de Rijksoverheid betreft, het "Ambtenarenverbod" een rechtsgrond betekent voor het afwijzen van extremistisch ingestelde sollicitanten. Er komt evenwel niet vast te staan of zulks ook voor alle gemeenten opgaat, aangezien niet bekend is, of overal een "Ambtenarenverbod" voor gemeentepersoneel bestaat.

Uit de vergadering komt nog de vraag, nu er een regeling komt waarbij de ministersverantwoordelijk worden gesteld voor het aanwijzen van te beveiligen bedrijven, of dan ook in de toekomst de gemeenten zelf gaan beoordelen, welk gemeentelijk apparaat beveiligd moet worden.

Drs. A. KUIPERS.

Drs. KUIPERS ziet niet graag het "Ambtenarenverbod" als rechtsgrond voor het verstrekken van inlichtingen. Hij wijst op het recht van hoor en wederhoor (Beroepscommissie Van Poelje) en de daaruit voortvloeiende consequenties.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ wil ook liever vasthouden aan de vaststelling "vitaal of kwetsbaar" van een overheidsinstantie als rechtsgrond voor de verstrekking van gegevens over (aspirant) personeelsleden.

De heer wijst evenwel op het onderwijs, als zijnde niet vitaal of kwetsbaar, maar waarvan het noodzakelijk is de personeelsleden "in de gaten te houden".

zegt, dat het "Ambtenarenverbod" van toepassing is voor de leerkrachten van het onderwijs, met uitzondering van het Hoger Onderwijs, daaronder niet begrepen de Landbouwhogeschool.

Dr.

Punten 7 en 8.

Dr. zegt dat slechts door een ruime interpretatie van "vitaal en kwetsbaar" het mogelijk zal zijn de bestaande praktijk te legaliseren. Pas als omtrent de principes te dezer zake duidelijkheid bestaat, zal gesproken worden over de maatstaven, welke bij deze interpretatie aangelegd moeten worden. Naar zijn gevoelen liggen uit een oogpunt van beveiliging de overheidsdiensten in de kwetsbare zone, met uitzondering wellicht van die gemeentelijke bedrijven, waar de overheid als particulier optreedt. Hiernaast dan nog de problemen die rijzen bij de beslissing over de vraag of de aard van de functie en van de overheidsdienst in beschouwing moet worden genomen bij het verschaffen van de gegevens.

Dr. is het dan ook voor een groot

Dr.

deel oneens met hetgeen, blijkens de notulen van de vorige vergadering werd uitgesproken, hetgeen hij citeert. Hij gelooft niet, dat het de politie vrij staat bepaalde informaties over personen aan particulieren te verstrekken, terwille van belangen ontleend aan de handhaving van de openbare orde en veiligheid, nog minder om redenen van economisch belang. "Als wij de stap durven zetten om politieke inlichtingen te verschaffen en dus personeel te weren uit een fabriek in het belang van de openbare orde en veiligheid, dan kunnen wij ook criminele gegevens aan woningbureaux verschaffen opdat deze bepaalde delinquenten uit hun huizen kunnen weren en daardoor bepaalde wijken vrij van in een bepaald opzicht voor de openbare orde gevaarlijke individuen kunnen houden!", aldus Dr.

Dat de beslissing over het geven van inlichtingen behoort tot het beleid van de korpschef, aldus vervolgt Dr. , is volgens hem slechts waar in die zin, dat dit beleid aan het landelijk beleid in deze van de BVD is aangepast. Dit korpschef-beleid varieert omdat de locale omstandigheden qua beveiligingsbehoefte variëren en dat daardoor de interpretatie van het landelijke beveiligingsbeleid plaatselijk wisselt.

De voorzitter heeft blijkens dezelfde notulen gezegd: "Het plaatselijk belang is niet identiek aan het BVD-belang". Hiermee is Dr. het eens, doch in de onderwerpelijke aangelegenheid is hij geneigd het tegendeel te stellen. Het plaatselijk belang is in deze identiek aan het BVD-belang.

Dr. gelooft in tegenstelling tot de overtuiging, die hij ten deze van de BVD heeft gekregen, dat de politie met de beste bedoelingen overigens, niet deze zuinigheid met de gegevens betracht. De politie, of beter: juist de politie moet op zijn hoogst dezelfde zuinigheid met de screening betrachten als de BVD.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ herhaalt dat alvorens de punten 7 en 8 aan een bespreking zullen kunnen worden onderworpen eerst een landelijke inventarisatie zal moeten worden gehouden van bedrijven die door de plaatselijke politie van gegevens worden voorzien.

Hij stelt voor in de volgende vergadering over de praktijk van verstrekking van gegevens verder te spreken. Er rijst voorts de vraag: Hoe wordt er dan gegeven? De BVD legt zichzelf reeds beperkingen ten deze op, men denke o.a. aan de "verjaring".

Voorts is er de kwestie van de verstrekking van de gegevens aan de honafide vakbeweging.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Op verzoek van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt
Dr. ! zich wederom beschikbaar om in de
eerstvolgende bijeenkomst terzake een inleiding
te houden.

DATUM EERSTVOLGEN-
DE BIJEENKOMST.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ sluit, na een kort
overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen
in het afgelopen jaar over het veiligheidswerk
te hebben gehouden, de vergadering te 16.30 uur
en stelt in overleg met de aanwezigen de eerst-
volgende bijeenkomst vast op 14 MAART 1961 te
14.00 uur.-

Februari 1961.

No.583173.

VERSLAG VAN DE BIJEENKOMST VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN DE ELF
GROOTSTE POLITIEVERBINDINGEN, GEHOUDEN OP 22 DECEMBER 1960
TE 's-GRAVENHAGE.

Van de POLITIEVERBINDINGEN zijn aanwezig de heren:

- AMSTERDAM
- ARNHEM
- EINDHOVEN
- ENSCHEDE
- 's-GRAVENHAGE
- GRONINGEN
- HAARLEM
- NIJMEGEN
- ROTTERDAM

- TILBURG
- UTRECHT
- VLAARDINGEN

Van de B.V.D. de heren:

Mr.J.S.SINNINGHE DAMSTÉ, voorzitter, J.G.CRABBENDAM, Drs.A.
KUIPERS, B.VREEDE, C.C.v.d.HEUVEL,

Mr.J.S.SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr.SINNINGHE DAMSTÉ opent te 14.00 uur de
bijeenkomst en heet in het bijzonder welkom de
heren uit Groningen en uit
Enschede. In het bijzonder begroet hij Hoofdcom-
missaris .

Tot het onderwerp van deze middag overgaan-
de zegt Mr.SINNINGHE DAMSTÉ, dat een aantal ver-
gaderingen werden gewijd aan besprekingen over de
beveiliging van persoonlijke en documentaire ge-
gevens. Tot nog toe werd met betrekking tot de
exploitatie van deze gegevens alleen nagegaan hoe
de B.V.D. zulks doet. Thans is van deze reeks be-
sprekingen de slotfase ingegaan en rest de vraag
"Wat doet de politie met haar gegevens, die even-
tueel ook van de B.V.D. afkomstig zijn?"
Het is gewenst dat op dit stuk

eenstemmigheid

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

eenstemmigheid wordt verkregen en dat een bepaalde policy wordt betracht en wel omdat ook dit moet worden gezien zowel onder de hoek van onze bronbeveiliging als met het oog op een juist evenwicht tussen de belangen van de veiligheid van de Staat en de rechtszekerheid van het individu. Het is dan ook goed hierover de stem van de politie te horen.

Dr. heeft zich bereid verklaard in deze vergadering zijn zienswijze te willen geven. Een aantal inleidende opmerkingen (punten) ten deze van zijn kant werden door de zorgen van de dienst ter oriëntering aan de aanwezigen toegezonden.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt niet te verhelten, dat het hier een delicaat en netelig onderwerp betreft. Het zal niet eenvoudig zijn een weg te vinden en regelen te stellen.

Dr.

Dr. het woord verkregen hebbende, zegt in zijn inleiding woordelijk het volgende:
"In het kader van de bespreking van het onderwerp
"Beveiliging en eventuele vernietiging van de I.D.
"documentatie" werden de politieverbindingen vragen
"ter beantwoording voorgelegd. Eén daarvan (no. 18
"van de lijst) werd in de gehouden besprekingen
"niet behandeld. Deze vraag luidt:
"Zijn er beveiligingsvoorschriften ten aanzien
"van het gebruik van inlichtingen (verstrekken aan
"politie-instanties en buitenstaanders)? Zo ja,
"hoe luiden deze?" Het is duidelijk, dat als wij
"ons afvragen of er beveiligingsvoorschriften zijn
"bij het gebruik der I.D.-gegevens een prealabele
"vraag is hoe dit gebruik zelve geregeld is. In de
"wijze waarop en bovenal in de mate waarin die ge-
"gegevens naar buiten worden "gebruikt" schuilt n.l.
"een bijzonder belangrijke rem op het beveiligings-
"risico, dat gelopen wordt.
"Het is geen wonder, dat de beantwoording van de ge-
"citeerde vragen werd aangehouden tot een latere
"bijeenkomst: immers met betrekking tot het "ge-
"bruik" der gegevens zijn tot dusverre zo weinig
"richtlijnen ter beschikking van de verbindingen
"gesteld, dat hierbij slechts het algemeen poli-
"tiel inzicht en gezond verstand tot op zekere
"hoogte uniformerend hebben kunnen werken. Juist
"met het oog op het vraagstuk der beveiliging der
"I.D.-gegevens is derhalve bespreking van het ge-
"bruik ervan van kardinaal belang. Over dit gebrui-
"zullen wij dus spreken; ik vrees, dat wij dit ge-
"bruik hedenmiddag bij lange na niet volledig kun-
"nen behandelen, laat staan alle in dit verband
"rijzende vragen oplossen.
"Bovendien zullen wij dus niet toekomen aan het
"antwoord op de gestelde vraag voor zover die doel-
"op de concrete beveiligingsvoorschriften; voor-
"schriften dus, zoals de heer propageert en
"welke in acht genomen moeten worden zodra eenmaal
"vaststaat, dat de gegevens in een bepaalde richting
"gebruikt gaan worden.

Dr.

"Maar niet alleen in verband met de problemen der
"beveiliging van de gegevens is bespreking van het
"gebruik ervan van belang. Van minstens even veel
"belang, zo niet van meer belang, is de bespreking
"van dit gebruik met het oog op de rechtszeker-
"heid der burgerij. Het overbrengen van I.D.-ge-
"gegevens kan voor de betrokken burger immers bij-
"zonder onaangename consequenties meebrengen. Ik
"geloof, dat het in dit verband nuttig is te on-
"derstrepen wat de dienst van de heer VAN DEN
"HEUVEL zijn leerlingen inprent; op pagina II van
"het stencil 117 van de cursus documentatie staat
"n.l.: "Ieder die inlichtingen- en veiligheids-
"werk verricht zal erop bedacht moeten zijn, dat
"zijn werkzaamheden een noodzakelijk kwaad zijn".
"Zo als het in die cursusstof wordt gesteld voel
"ik het aan.
"Als democraat vind ik het afschuwelijk gegevens
"te verzamelen en te gebruiken met betrekking tot
"de politieke overtuiging der burgers. 't Liefst
"zou ik mij hier niet mee bezighouden. Ik gun ied
"zijn eigen politieke overtuiging. Maar....het
"zou levensgevaarlijk zijn - juist voor onze de-
"mocratie - als wij ons ervan weerhielden het wa-
"pen tegen diegenen, die als zij de kans krijgen
"ons in de rug zullen steken, te hanteren. Dit
"wapen, het inlichtingen-systeem, zal juist met
"het oog op dit gevaar gehanteerd moeten worden.
"Uit het vorenstaande vloeit echter tevens voort,
"dat wij noch bij het verzamelen der politieke ge-
"gegevens, noch bij het gebruik ervan verder moeten
"en mogen gaan dan nodig, gelet op het doel, dat
"wij beogen.
"Bij het verzamelen der gegevens zullen wij niet z
"ver gaan, dat wij, gemakshalve b.v., alle politi
"ke richtingen registreren, los van de vraag of
"die richtingen en haar aanhangers een potentiëel
"gevaar betekenen. Bij het gebruik der gegevens
"zullen wij evenzeer grote terughoudendheid moe-
"ten betrachten. Wij zullen slechts dan "werken"
"met de I.D.-gegevens als de eventuele schade wel
"ke erdoor in de privésfeer wordt toegebracht, ge-
"ëist wordt door wezenlijke veiligheidsbelangen.
"Door mij is het probleem van het gebruik der I.D.
"gegevens bekeken vanuit de zojuist bedoelde in-
"stelling, een instelling, welke naar ik hoop ool
"de Uwe is."

(Terwille van een overzichtelijk geheel volgt di-
rect achter de hier volgende puntsgewijze bespre-
king van Dr. onderscheidenlijk het daaro-
betrekking hebbende deel van de later onder lei-
ding van Mr.SINNINGHE DAMSTÉ gevolgde discussie)

Dr.

Punt 1.

Volgens Dr. liggen de meeste moei-
lijkheden bij dat gebruik, dat bestaat uit het

Dr.

verstrekken van gegevens aan derden. De verstrekking aan andere inlichtingen- of veiligheidsdiensten levert geen formele moeilijkheden op (art.28 (thans art.31) K.B.8-8-49). Er rest dan de verschaffing van gegevens aan a) andere overheidsinstanties en b) particulieren.

De in de slotzin bedoelde verdere beperking (n.l. het zodanig gebruik, waar dit strekt tot beveiligingsmaatregelen in overheids- of particuliere instellingen) is hem ten opzichte van de overheidsinstanties uit praktische overwegingen ingegeven. De problematiek, welke zich voordoet bij de vraag of bepaalde overheidsinstanties of -functionarissen (buiten het kader van beveiligingsmaatregelen in die instellingen) recht hebben op bepaalde I.D.-documentatie is van andere orde en kan later besproken worden.

Ten opzichte van de particuliere instellingen heeft de beperking weinig praktische waarde. Slechts in het kader van beveiligingsmaatregelen ziet Dr. de mogelijkheid voor particulieren om de beschikking over I.D.-gegevens te krijgen. Hij ziet geen rechtsgrond voor het verstrekken van I.D.-gegevens aan particulieren in het kader van andere taken. Politieambtenaren zullen aan de hun opgedragen taak tot het inwinnen van gegevens niet de bevoegdheid kunnen ontlenen particulieren in kennis te stellen van geheime gegevens.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ wil in de komende discussie bij voorbaat uitsluiten punt a: het verstrekken van inlichtingen aan overheidsinstanties, teneinde dit voor een volgende vergadering te bewaren.

Dr.

Dr. heeft hiertegen bezwaar. Alleen in het kader van de beveiliging bestaat er voor het verstrekken van inlichtingen een rechtsgrond. Het verstrekken van inlichtingen aan burgemeesters en procureurs-generaal is, gezien de circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken, Kabinet S.G.no.27, d.d.15-9-1949, behorende bij het K.B. van 8 aug.1949 geen probleem. Er zijn evenwel gevallen, waarin een gemeente als particulier optreedt. B.v. in de gevallen als exploitante van b.v. een zwembad, schouwburg e.d. Screening van personeel van zulke overheidsbedrijven geschiedt niet uit een oogpunt van beveiliging.

Punt 2.

Volgens Dr. is er voor het verschaffen van I.D.-gegevens door de politie een rechtsbasis nodig, omdat de politieambtenaar anders zijn geheimhoudingsplicht schendt. Slechts wordt die plicht doorbroken ingevolge de resp. politieambtenarenreglementen tegenover hem aan wie de ambtenaar volgens de wet of ambtshalve tot mededeling verplicht is.

Op deze eis loopt men hier vast, doordat men de geheimhoudingsplicht schendt en dus wel in strijd met de wet handelt.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt, dat hier gezocht is naar een rechtsgrond en deze meent Dr. --- in art. 3 (voorheen art. 4) te hebben aangetroffen.

Dr.

Dr. geeft overigens toe dat hiermede de rechtsgrond geconstrueerd is, doch hij zoekt naar een formele oplossing. In dit artikel is de delegatie gelegen. De BVD komt met een lijst van bedrijven die ingelicht moeten worden.

Haar-

em.

Op de vraag van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zien de aanwezigen geen andere rechtsgrond. Volgens de heer --- zegt dit artikel niet voldoende. Het zal ons niet vrijpleiten als het verstrekken van gegevens niet mag.

De heer --- zegt dat het niet zo zeer een bezwaar is, dat de Minister een lijst met te beveiligen bedrijven nog niet heeft verstrekt. Hij vindt het eerder noodzakelijk de wijze van verstrekking van inlichtingen onder de loupe te nemen.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt, dat aan dit laatste onderwerp de volgende vergadering gewijd zal zijn.

Dr.

Punt 5.

Dr. --- vleit zich niet met de hoop, dat de vergadering van deze middag een geschreven regeling, als bedoeld in dit punt uit de mouw zal schudden.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ licht toe, dat de in 1956 door de BVD gehouden enquête naar de bij de politie bestaande gebruiken inzake het verstreken van politieke inlichtingen het gevolg is geweest van de bekende strafzaak tegen een Haagse ID-rechercheur. Hier werden gegevens (tegen betaling weliswaar) aan een particulier bedrijf verstrekt, om uit dit bedrijf gegevens te krijgen. De Procureur-Generaal ging daarbij van het standpunt uit, dat het verstrekken van inlichtingen tot de essentiële taak van de politie behoort. Waar deze mening op is gegrond, werd evenwel niet vermeld.

Dr

Punt 6.

Deze opsomming maakt geen aanspraak op volledigheid, aldus Dr. . Het gaat er hem om te stellen, dat de politie - hoe dan ook - inlichtingen verstrekt aan bedrijven en overheidsinstanties, welke niet tot de categorie vitale bedrijven etc. behoren, welke door de BVD worden beveiligd.

B.VREEDE.

De heer VREEDE - constaterende de door Dr. opgesomde en door Mr.SINNINGHE DAMSTÉ genoemde "spreiding van mogelijkheden inzake verstrekking van inlichtingen" - wijst er op dat de B.V.D. niet in staat is vast te stellen, welke bedrijven beveiligd moeten worden. Dit vergt n.l. een inzicht op vele terreinen, die niet door de BVD kunnen worden bestreken. In het verleden werd dit door de dienst wel gedaan, doch het is ondoenlijk gebleken. Thans is in principe besloten dat de beslissing, of een instelling of bedrijf kwetsbaar of vitaal is - of te gelegener tijd zal zijn - zal worden genomen door de Ministerraad (c.q. Algemene Verdedigingsraad). Het wordt dus nu derhalve de zorg van de betrokken minister uit te maken welke bedrijven etc. beveiligd moeten worden.

Alsdan zal het daarvoor in aanmerking komende departement met de betrokken bedrijven spreken over het vraagstuk van de vitaliteit en de daaruit volgende maatregelen o.a. op het gebied van de beveiliging, waarna de BVD over die beveiliging met het bedrijf gaat spreken. De noodzaak van beveiliging van een bedrijf tegen sabotage is dus een aangelegenheid waarin de BVD in eerste aanleg niet is betrokken.

B.VREEDE.

De heer vraagt aandacht voor de noodzaak bepaalde objecten van belang in oorlogstijd centraal te beveiligen. Hierop antwoordt de heer VREEDE, dat hierin zo goed mogelijk is voorzien.

Dr.

Dr. antwoordt op de toelichting van de heer VREEDE t.a.v. de categorie 1b van punt 6, dat ondanks een centrale regeling de plaatselijke politie met een probleem blijft zitten. De politie houdt nog een terrein over, dat zij zelf beveiligt. Dan komt de bevoegdheidskwestie. Er is dan slechts één mogelijkheid, n.l. toepassing van hetzelfde artikel (art.3 KB) (derhalve aanwijzing door de BVD).

Drs.A.KUIPERS.

Volgens Drs.KUIPERS ligt er nog een moeilijkheid. Er is een verschil tussen ten 1e. vitale en kwetsbare overheidsbedrijven naar het inzicht van de centrale overheid en ten 2e overige vitale en kwetsbare instellingen naar

Drs. A. KUIPERS.

plaatselijk oordeel. De eerste categorie levert geen moeilijkheden op: het verstrekken van gegevens geschiedt op verzoek van de BVD. Bij de tweede categorie rijst de vraag wat zijn overige kwetsbare en vitale instellingen? De BVD heeft ten deze geen maatstaf. Waaraan moet de norm ontleend worden?

Dr.

Dr. repliceert, zeggende, dat hij geen principieel verschil ziet tussen de eerste en de tweede categorie la en lb. De politie heeft dezelfde moeilijkheden. De politie oordeelt zelf niet, maar het gemeentebestuur. Hij ziet moeilijkheden alleen voor de politie. Er moet iets aan gedaan worden. Als het probleem onoplosbaar is, moet worden opgehouden, maar de politie komt straks "in het schip". "Laten wij in dit stadium ons hierop bezinnen," zo besluit Dr.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ wil categorie lb van punt 6 beperken tot alleen die gevallen, wanneer de gemeente zegt dit of dat bedrijf is ook vitaal of kwetsbaar, waarbij Dr. wil aanvullen: "Naar eventuele uniforme maatstaven door een Provinciale Commissie aangelegd."

Dr.

B. VREEDE.

De heer VREEDE ziet hierin een parallel met de taak van de Provinciale Commissies Algemene Verdedigingsvoorbereiding (PCAV's).

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Tot besluit van de discussie over de categorieën la en lb van punt 6 deelt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ mede, dat in feite categorie la niet is vastgesteld. De BVD heeft een voorlopige keuze gedaan.

Teneinde voor de politie een rechtsgrond te vinden voor het verstrekken van inlichtingen over (adspirant) personeelsleden van bedrijven, ziet ook hij een weg in een regulerend en overkoepelend optreden van (een eventuele commissie in) de Provincie, zoals in de vergadering door verschillende sprekers werd geopperd.

B. VREEDE.

Later ontstaat een uitgebreide discussie over de vraag waar uiteindelijk de beslissing moet worden genomen over de vraag of een bepaald bedrijf wel belangrijk genoeg is om door de plaatselijke politie te worden beveiligd. Er zal dus een beroepsmogelijkheid moeten zijn, i.c. de centrale overheid. Het resultaat is dan evenwel, dat de categorieën lb en lc in la overgaan, aldus besluit de heer VREEDE.

Dr.

Dr. licht t.a.v. categorie lc nog toe, dat hij daarmee bedoelt zgn. "toeleveringsbedrijven". Er moet een band zijn tussen zulks een bedrijf en het beveiligde. Ook wanneer het bedrijf niet meer "toelevert" kan beveiliging noodzakelijk blijven.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt, met instemming van de aanwezigen, voor per korps een "inventarisatie" te maken van de bedrijven waarvan de (adspirant) personeelsleden door de plaatselijke

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

politie worden gesceend, welke lijst aan de BVD zal worden toegezonden. Aan de hand van het totale landelijke overzicht kan in een gesprek tussen korpschef en BVD tot "sanering" worden overgegaan.

De heer . . . vindt dat de zaak hiermede omgedraaid wordt. Hij vindt het logischer dat men eerst komt met een verklaring wat er beveiligd moet worden.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. J. S. SINNINGHE DAMSTÉ stelt vervolgens categorie 1d aan de orde.

De heer . . . is van oordeel, dat niet alleen maatregelen in geval van oorlog moeten worden genomen. Hij vindt het een belangrijke taak van de BVD om in het kader van de koude oorlog t.a.v. de grote bedrijven op de hoogte te blijven

Dr.

Dr. . . . betwijfelt of de woorden "vitaal en kwetsbaar" in art. 3 (voorheen art. 4) van het KB op oorlogstoestand slaan.

B. VREEDE.

De heer VREEDE is het hiermee eens. De BVD rekent het zich tot taak beveiliging te bevorderen daar waar haar taak ligt. Men denke b.v. aan spionabele bedrijven (b.v. scheepswerven waar voor de Marine wordt gebouwd). De vraag rijst evenwel: wanneer moet er beveiligd worden? De uitleg vitaal of kwetsbaar is verschillend; daarvoor is er overleg met Ministers.

Dr.

Dr. . . . acht een provinciale commissie ter beoordeling van een eventuele beveiligingstaak een te enge grond.

De heer . . . vindt zulk een commissie in principe eveneens een zwakke ondergrond, omdat deze niet werkt onder de BVD. Daarom moet de BVD sanctioneren, dat aan vitale of kwetsbare bedrijven uit plaatselijk oogpunt bezien inlichtingen verstrekt kunnen worden.

DISCUSSIE.

Ter sprake komt verder de mogelijkheid voor de politie, dat soms voor het verkrijgen van gegevens als contra-prestatie gegevens "teruggegeven" moeten worden.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ deelt mede, dat hij van oordeel is, dat deze methode fout is en dat in de vorige vergadering men tot de conclusie is gekomen, dat aan deze methode geen behoefte kan bestaan, omdat men moet trachten te penetreren in bedrijf, vakverenigingen etc..

Drs. A. KUIPERS.

Drs. KUIPERS gaat accoord met de conclusie de beveiliging niet aan oorlogstijd te koppelen. Evenwel kan hij geen andere rechtvaardigheidsgronden vinden om inlichtingen te verstrekken,

Drs.A.KUIPERS.

dan door de heer VREEDE genoemd. Men is in Nederland niet te laat met het onderkennen van onrust in de bedrijven, die de stabiliteit van de regering in gevaar brengt, zoals in het buitenland wel voorkomt. Dat ziet men groeien. Zelfs in Amsterdam kunnen de communisten niet ontwrichtend werken op de samenleving.

De heer   heeft overigens meer vertrouwen in de bescherming van verstrekte gegevens door de particuliere bedrijven dan door de overheidsinstanties (categorie II). De kans op uitlekking acht hij bij laatstgenoemden veel groter.

Dr.

T.a.v. categorie II merkt Dr. op, dat het zgn. "Ambtenarenverbod", voor een deel voor het Rijkspersoneel geldt, doch z.i. niet door alle gemeenten voor haar personeel is overgenomen. In het kader van het "Ambtenarenverbod" ziet hij in het verstrekken van inlichtingen wel geen moeilijkheden, maar hij ziet wel gevaren.

Drs.A.KUIPERS.

Drs.KUIPERS ziet niet graag in het "Ambtenarenverbod" een rechtsgrond voor het verstrekken van inlichtingen. Hij wijst op het recht van hoor en wederhoor (Beroepscommissie) en de daaruit voortvloeiende consequenties.

De heer   zegt, dat de overheid boven particulieren een "prae" heeft, ook al kent men daar de problematiek van het onderwerp niet.

De heer   deelt mede van Dr. tijdens de pauze te hebben vernomen, dat deze een lopende regeling heeft ten aanzien van het verstrekken van criminele inlichtingen over sollicitanten voor de gemeentedienst met de burgemeester. Daar de heer   van mening is, dat lang niet iedere burgemeester dezelfde zienswijze zal hebben, en dus de mogelijkheid bestaat, dat gemeenteambtenaren onder de vlag van de burgemeester inlichtingen inwinnen die hun niet verstrekt dienen te worden, vraagt hij (met toestemming van Dr.) Mr.SINNINGHE DAMSTÉ goed te vinden, dat de heer   zijn standpunt in deze uiteenzet.

Dr.

Dr.   zet uiteen dat z.i. de bevoegdheden van de burgemeester tot het vragen van inlichtingen aan de plaatselijke politie beperkter is dan - naar hij meent - vrij algemeen wordt aangenomen. Hij doelt hierbij op gegevens in het algemeen.

De heer   zegt, dat deze onderscheiding voor de praktijk hoogst belangrijk

is. Het is gewenst dat via de Minister van Binnenlandse Zaken de burgemeesters er op worden gewezen die onderscheiding te maken.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

In zijn antwoord zegt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ o.m. dat getracht zal worden een uitspraak van de Minister te verkrijgen. In de volgende vergadering zal o.m. gesproken worden over de kwestie van het verstrekken van inlichtingen aan de overheid, niet liggende in de beveligings sfeer.

Dr.

Punten 7 en 8.

Dr. zegt dat slechts door een ruime interpretatie van "vitaal en kwetsbaar" het mogelijk zal zijn de bestaande praktijk te legaliseren. Pas als omtrent de principes te dezer zake duidelijkheid bestaat, zal gesproken worden over de maatstaven, welke bij deze interpretatie aangelegd moeten worden. Naar zijn gevoelen liggen uit een oogpunt van beveiliging de overheidsdiensten in de kwetsbare zone, met uitzondering wellicht van die gemeentelijke bedrijven, waar de overheid als particulier optreedt. Hiernaast dan nog de problemen die rijzen bij de beslissing over de vraag of de aard van de functie en van de overheidsdienst in beschouwing moet worden genomen bij het verschaffen van de gegevens.

Dr. is het dan ook voor een groot deel oneens met hetgeen, blijkens de notulen van de vorige vergadering werd uitgesproken, hetgeen hij citeert. Hij gelooft niet, dat het de politie vrij staat bepaalde informatie over personen aan particulieren te verstrekken, terwille van belangen ontleend aan de handhaving van de openbare orde en veiligheid, nog minder om redenen van economisch belang. "Als wij de stap durven zetten om politieke inlichtingen te verschaffen en dus personeel te werven uit een fabriek in het belang van de openbare orde en veiligheid, dan kunnen wij ook criminele gegevens aan woningbureaux verschaffen, opdat deze bepaalde delinquenten uit hun huizen kunnen werven en daardoor bepaalde wijken vrij van in een bepaald opzicht voor de openbare orde gevaarlijke individuen kunnen houden!", aldus Dr.

Dat de beslissing over het geven van inlichtingen behoort tot het beleid van de korpschef, aldus vervolgt Dr. , is volgens hem slechts waar in die zin, dat dit beleid aan het landelijk beleid, in deze van de BVD is aangepast. Dit korpschef-beleid varieert, omdat de lokale omstandigheden qua beveiligingsbehoefte variëren en dat daardoor

Dr.

de interpretatie van het landelijke beveiligingsbeleid plaatselijk wisselt.

De voorzitter heeft blijkens dezelfde notulen gezegd: "Het plaatselijk belang is niet identiek aan het BVD-belang". Hiermee is Dr.

het eens, doch in de onderwerpelijke aangelegenheid is hij geneigd het tegendeel te stellen: Het plaatselijk belang is in deze identiek aan het BVD-belang.

Dr. gelooft in tegenstelling tot de overtuiging, die hij ten deze van de BVD heeft gekregen, dat de politie met de beste bedoelingen overigens, niet deze zuinigheid met de gegevens betracht. De politie, of beter: juist de politie moet op zijn hoogst dezelfde zuinigheid met de screening betrachten als de BVD.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ herhaalt dat alvorens de punten 7 en 8 aan een bespreking zullen kunnen worden onderworpen eerst een landelijke inventarisatie zal moeten worden gehouden van bedrijven die door de plaatselijke politie van gegevens moeten worden voorzien.

Hij stelt voor in de volgende vergadering onderstaande onderwerpen aan de orde te stellen.

- 1e. De kwestie van het verstrekken van gegevens aan de overheid op bestuurlijke en niet op beveiligingsgronden.
- 2e. Hoe vindt verstrekking van de gegevens plaats?
- 3e. De verstrekking van gegevens aan de bonafide vakbeweging.

Op verzoek van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt Dr. zich wederom beschikbaar om op de eerstvolgende bijeenkomst over deze onderwerpen een inleiding te houden. Te dier zake zal wederom aan de verbindingen een aantal stellingen worden toegezonden.

RONDVRAAG.

In de RONDVRAAG vraagt de heer aandacht voor de door de Hoofdcommissaris van Amsterdam van de BVD ontvangen brief betreffende wijziging van de toepassing van art. 76 van de Geheime Paspoortinstructie.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt toe in de eerstvolgende vergadering dit onderwerp gezamenlijk te zullen bespreken.

Voorts bepleit de heer eenheid van optreden in de toelating van buitenlandse sprekers op openbare bijeenkomsten van de "Commissie ad hoc ter bestudering van de Strijd tegen de Atoombewapening in Engeland".

Drs. A. KUIPERS.

Hierop antwoordt Drs. KUIPERS, dat de BVD hierover in overleg is getreden met het Ministerie van Justitie (de heer). Er is overeengekomen, dat tegen deze sprekers niet al te gauw zal worden opgetreden.

Mr. J. S. SINNINGHE
DAMSTÉ.

In zijn slotwoord neemt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ afscheid van de heer , die de politiedienst eervol met pensioen zal gaan verlaten. Hij prijst hem als een uitstekend politiemans en trouw bezoeker van de vergadering. Voor zijn bijdrage aan het welslagen van deze bijeenkomsten is hij hem bijzonder erkentelijk.

DATUM EERSTVOLGENDE
VERGADERING.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ sluit, na een kort overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in het afgelopen jaar over het veiligheidswerk te hebben gehouden, de vergadering te 16.40 uur, en stelt in overleg met de aanwezigen de eerstvolgende bijeenkomst vast op 16 MAART 1961, te 14.00 uur.-

Februari 1961.